

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1975

Vyhlásené: 16.10.1975 Časová verzia predpisu účinná od: 01.01.1976 do: 31.12.2003

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

113

VYHLÁŠKA

Ústrednej rady odborov

z 1. októbra 1975,

ktorou sa menia a dopĺňajú niektoré ustanovenia vyhlášky Ústrednej rady odborov č. 143/1965 Zb. o poskytovaní peňažných dávok v nemocenskom poistení

Ústredná rada odborov ustanovuje podľa § 51 ods. 1 a § 63 ods. 2 a 3 zákona č. 54/1956 Zb. o nemocenskom poistení zamestnancov v znení zákona č. 16/1959 Zb. a zákona č. 87/1968 Zb. a podľa § 36 ods. 1 zákona č. 88/1968 Zb. o predĺžení materskej dovolenky, o dávkach v materstve a o prídavkoch na deti z nemocenského poistenia:

Čl. I

Vyhláška Ústrednej rady odborov č. 143/1965 Zb. o poskytovaní peňažných dávok v nemocenskom poistení v znení vyhlášky č. 95/1968 Zb. o poskytovaní prídavkov na deti v nemocenskom poistení sa mení a dopĺňa takto:

1. § 1 ods. 3 znie:

„(3) Mzdy uvedené v odseku 1 sa považujú za započítateľný zárobok i vtedy, keď sa z nich daň zo mzdy nezráža preto, že ide o nevidomého pracovníka, alebo len preto, že mzda nedosahuje zdaniteľnú výšku, alebo keď sa z nich daň zo mzdy neplatí podľa medzinárodných dojednaní o zamedzení dvojakého zdanenia.“

2. V § 2 ods. 1 znie:

„(1) Do započítateľného zárobku pracovníka sa nezahŕňajú:

- a) príjmy úplne alebo čiastočne oslobodené od dane zo mzdy;
- b) odmeny vyplácané podľa predpisov o objavoch, vynálezoch, zlepšovacích návrhoch a priemyselných vzoroch;¹⁾ zahŕňajú sa však odmeny za rozpracovanie, skúšanie alebo zavádzanie objavov, vynálezov, zlepšovacieho návrhu alebo priemyselného vzoru, ako aj odmeny za upozornenie na možnosť využitia vynálezu alebo zlepšovacieho návrhu už využitého v inej organizácii;²⁾
- c) naturálne požitky, finančné náhrady za neodobraté naturálne požitky³⁾ a iné plnenia, ktoré pracovníkovi patria aj v čase pracovnej neschopnosti;
- d) mzda za prácu vykonávanú nad týždenný pracovný čas ustanovený pre pracovný úsek, na ktorom je pracovník činný, vrátane príplatku za prácu nadčas; mzda za takú prácu sa však do započítateľného zárobku zahŕňa, ak sa za ňu poskytne náhradné voľno;
- e) podiely na hospodárskych výsledkoch;
- f) ročné odmeny vedúcim pracovníkom;

- g) stabilizačné odmeny za odpracované roky a stabilizačné náborové odmeny;
- h) náhrady mzdy poskytované pracovníkom podľa pracovnoprávných predpisov, ako aj náhrada mzdy za nevyčerpanú dovolenku na zotavenie;
- ch) dávky nemocenského poistenia alebo iné obdobné plnenia, vrátane materského príspevku;
- i) náhrady služobných výdavkov (náhrady cestovných a sťahovacích výdavkov, odlučné, režijné príplatky, zahraničný prídavok a pod.);
- j) náhrady škody (napr. pri pracovných úrazoch a chorobách z povolania).“,
za odsek 1 sa vkladá nový odsek 2, ktorý znie:

„(2) Odmeny za činnosť pri záchrannom zásahu poskytované členom záchranných zborov zriadených podľa osobitných predpisov pre rizikové pracoviská⁴⁾ sa do započítateľného zárobku zahrňajú aj vtedy, keď sú oslobodené od dane zo mzdy.“,
doterajší odsek 2 sa označuje ako odsek 3.

3. § 4 znie:

„§ 4

(1) Rozhodujúcim obdobím, z ktorého sa zisťuje započítateľný zárobok na určenie nemocenského pri pracovnej neschopnosti, pokiaľ sa v ďalších ustanoveniach neustanoví inak, je kalendárny rok bezprostredne predchádzajúci pred vznikom pracovnej neschopnosti.

(2) Ak pracovník vstúpil do zamestnania v organizácii až v priebehu kalendárneho roka predchádzajúceho pred vznikom pracovnej neschopnosti, je rozhodujúcim obdobím doba od vstupu do zamestnania do konca tohto kalendárneho roka.

(3) Ak pracovník v rozhodujúcom období podľa predchádzajúcich odsekov neodpracoval aspoň

- a) 70 dní, ak má týždenný pracovný čas rozvrhnutý na 5 pracovných dní alebo nerovnomerne alebo ak má pracovný čas rozvrhnutý na menej ako 5 pracovných dní v týždni,
- b) 80 dní, ak má týždenný pracovný čas rozvrhnutý na viac ako 5 pracovných dní, predlžuje sa rozhodujúce obdobie do konca zúčtovacieho obdobia bezprostredne predchádzajúceho pred vznikom pracovnej neschopnosti. Za odpracovaný sa považuje deň, v ktorom pracovník vykonával prácu podľa rozvrhu smien,⁵⁾ vyberal si náhradné voľno za prácu nadčas,⁶⁾ mal neospravedlnenú neprítomnosť v práci; pritom sa neprihliada na kalendárne mesiace, ktoré sa do rozhodujúceho obdobia nezahrňajú (§ 10 ods. 1).

(4) Ak pracovník vstúpil do zamestnania v organizácii v bežnom kalendárnom roku, je rozhodujúcim obdobím doba od vstupu do zamestnania do konca zúčtovacieho obdobia bezprostredne predchádzajúceho pred vznikom pracovnej neschopnosti.

(5) Rovnako ako pri vstupe do zamestnania sa posudzuje rozhodujúce obdobie, ak u pracovníka došlo

- a) k nástupu do práce po skončení sústavnej prípravy na budúce povolanie;
- b) k opätovnému nástupu do práce po skončení výkonu verejnej funkcie, ktorý trval aspoň jeden rok, po skončení základnej (náhradnej) vojenskej služby, ďalšej materskej dovolenky a výkonu trestu odňatia slobody;
- c) k zmene spôsobu odmeňovania, spočívajúcej v tom, že pracovník, ktorý bol odmeňovaný hodinovou mzdou, sa odmeňuje mesačnou mzdou, alebo naopak;
- d) k zmene spôsobu odmeňovania pri prechode na zmiešanú alebo na podielovú mzdu z inej mzdovej formy a naopak;

e) prevedeniu na inú prácu v súvislosti s uložením trestu nápravného opatrenia,⁷⁾ trestu zákazu činnosti⁸⁾ alebo pri návrate z nej po skončení takého trestu.

(6) Pri trvalej zmene základnej mzdy, vymedzenej pracovnoprávnymi predpismi⁹⁾ sa zisťuje započítateľný zárobok

a) pracovníka s mesačnou mzdou z novej mesačnej základnej mzdy a oddelene z ostatných započítateľných zložiek mzdy,

b) pracovníka s hodinovou mzdou z nového bežne mesačne zúčtovaného započítateľného zárobku a oddelene z ostatných započítateľných zložiek mzdy.

Pre zistenie nového bežne mesačne zúčtovaného započítateľného zárobku pracovníka s hodinovou mzdou rozhodujúce obdobie sa začína od trvalej zmeny základnej mzdy a končí sa rovnako ako rozhodujúce obdobie podľa predchádzajúcich odsekov. Na zistenie ostatných započítateľných zložiek mzdy uvedených pod písmenami a) a b) je rozhodujúcim obdobím doba ustanovená v predchádzajúcich odsekoch bez ohľadu na trvalú zmenu základnej mzdy.“

4. V § 6 odsek 3 znie:

„(3) Ak sa pracovníkovi v rozhodujúcom období zúčtovala započítateľná ročná prémie alebo ročná odmena, ktorá patrí za kalendárny rok bezprostredne predchádzajúci roku, v ktorom bola zúčtovaná, zistí sa jej priemer oddelene od ostatného započítateľného zárobku tak, že započítateľná ročná prémie alebo ročná odmena sa delí časom odpracovaným v kalendárnom roku, za ktorý patrí. Tento priemer sa pripočíta k priemeru zistenému podľa predchádzajúcich odsekov zo započítateľného zárobku zníženého o túto započítateľnú ročnú prémie alebo ročnú odmenu. Ak sa v rozhodujúcom období zúčtovali dve také ročné prémie alebo ročné odmeny, postupuje sa obdobne s tým rozdielom, že sa obidve ročné prémie alebo ročné odmeny sčítajú a delia sa časom odpracovaným v kalendárnych rokoch, za ktoré patria.“,

pripájajú sa odseky 4, 5, 6 a 7, ktoré znejú:

„(4) U nevidomého pracovníka sa čistá denná mzda zisťuje podľa predchádzajúcich odsekov s tým rozdielom, že sa zo započítateľného zárobku neodpočíta daň zo mzdy.

(5) U člena záchranného zboru, ktorému sa v rozhodujúcom období zúčtovali odmeny za činnosť pri záchrannom zásahu (§ 2 ods. 2), sa čistá denná mzda zistí podľa odsekov 1 až 3 zo započítateľného zárobku zníženého o tieto odmeny. K takto zistenej čistej dennej mzde sa pripočíta pomerná čiastka z týchto odmien pripadajúca na pracovný deň; pri zistení tejto pomernej čiastky sa neodpočíta daň zo mzdy.

(6) Pri zmene pracovného úväzku sa započítateľný zárobok zisťuje obdobne ako pri trvalej zmene základnej mzdy (§ 4 ods.⁶⁾ s tým rozdielom, že výška ostatných započítateľných zložiek mzdy zúčtovaných pred zmenou pracovného úväzku sa upraví v pomere nového a skoršieho pracovného úväzku.

(7) U pracovníčky, ktorá bola prevedená na inú prácu v súvislosti s tehotnosťou alebo materstvom a u ktorej vznikla pracovná neschopnosť v čase tohto prevedenia, sa nemocenské určí zo započítateľného zárobku zúčtovaného pracovníčke v rozhodujúcom období zistenom ku dňu prevedenia, pokiaľ je to pre pracovníčku priaznivejšie; ak u takej pracovníčky došlo po prevedení na inú prácu k zmene pracovného úväzku, upraví sa započítateľný zárobok v pomere nového a skoršieho pracovného úväzku.“

5. § 7 znie:

„§ 7

Ak sa pracovník odmeňuje mesačnou mzdou, určuje sa denné nemocenské tak, že sa mesačná základná mzda, ktorá je pre neho ustanovená v čase vzniku pracovnej neschopnosti, po odpočítaní dane zo mzdy delí priemerným počtom pracovných dní pripadajúcich na jeden

mesiac z celkového počtu pracovných dní v roku. Ak má pracovník okrem mesačnej základnej mzdy ešte ostatné započítateľné zložky mzdy, zvýši sa mesačná základná mzda o pomernú sumu, ktorá z ostatných započítateľných zložiek mzdy v rozhodujúcom období pripadá na jeden kalendárny mesiac; pri určení tejto sumy sa postupuje obdobne podľa § 6. Ak pracovník odmeňovaný mesačnou mzdou v rozhodujúcom období bez ospravedlnenia zameškal prácu, určí sa mu denné nemocenské vždy spôsobom uvedeným v § 6.“

6. V § 8 sa vypúšťa odsek 2 a označenie odseku 1 tohto paragrafu.
7. § 9 znie:

„§ 9

(1) Ak pracovník neodpracoval v rozhodujúcom období počet dní uvedený v § 4 ods. 3 alebo ak jeho pracovná neschopnosť vznikla už v kalendárnom mesiaci, v ktorom vstúpil do zamestnania alebo v ktorom nastal prípad uvedený v § 4 ods. 5, určí sa nemocenské z pravdepodobného započítateľného zárobku.

(2) Pravdepodobný započítateľný zárobok sa zisťuje, ak pracovná neschopnosť vznikla už v kalendárnom mesiaci, v ktorom pracovník vstúpil do zamestnania alebo v ktorom nastal prípad uvedený v § 4 ods. 5, ku dňu vzniku pracovnej neschopnosti. Pri pracovnej neschopnosti, ktorá vznikla v ďalšom zúčtovacom období, sa pravdepodobný započítateľný zárobok zisťuje znovu, a to vždy za dobu do konca zúčtovacieho obdobia predchádzajúceho dňu vzniku pracovnej neschopnosti. Takto sa postupuje, kým pracovník neodpracoval v rozhodujúcom období počet dní uvedený v § 4 ods. 3.

(3) Pravdepodobný započítateľný zárobok sa zisťuje zo započítateľného zárobku, ktorý pracovník dosiahol v období uvedenom v predchádzajúcom odseku, prípadne upravený podľa započítateľného zárobku pracovníkov vykonávajúcich v organizácii rovnakú alebo podobnú prácu. Pravdepodobný započítateľný zárobok sa úmerne kráti pre neospravedlnenú neprítomnosť v práci, a to v pomere času neospravedlnenej neprítomnosti v práci v období, z ktorého sa zisťuje, k času odpracovanému v tomto období.“

8. § 10 ods. 1 znie:

„(1) Do rozhodujúceho obdobia sa nezahŕňajú kalendárne mesiace, za ktoré sa pracovníčke poskytol vyrovnávací príspevok v tehotnosti a materstve¹⁰⁾ a za ktoré sa pracovníkovi poskytovalo mzdové vyrovnanie podľa predpisov upravujúcich uvoľňovanie, umiestňovanie a hmotné zabezpečenie pracovníkov v súvislosti s vykonávaním racionalizačných a organizačných opatrení,¹¹⁾ a neprihliada sa ani na zárobok za tieto kalendárne mesiace.“

9. § 41 sa dopĺňa odsekom 3, ktorý znie:

„(3) Za pracovníka inak osamelého sa na účely podpory pri ošetrovaní člena rodiny považuje slobodný, ovdovený, rozvedený alebo z iných vážnych dôvodov osamelý pracovník (pracovníčka), ktorý nežije s družkou (druhom). 12)“

10. V § 44 písmeno c) znie:

„c) Ak bol pracovníčke v súvislosti s tehotnosťou skrátený pracovný úväzok, prípadne došlo u nej z tohto dôvodu bez jej zavinenia k zníženiu základnej mzdy, neprihliada sa pri určení peňažnej pomoci v materstve na doby po takých zmenách ani na zárobok v nich.“, v písmene f) sa vypúšťa odkaz na § 6 ods. 2 a na § 11, odkaz na § 10 sa nahrádza odkazom na § 10 a odkaz na § 24 sa nahrádza odkazom na § 24 ods. 2.

11. V § 45 odsek 1 znie:

„(1) Ak pracovníčka nastúpi novú materskú dovolenku najneskoršie do mesiaca potom, čo jej predchádzajúce dieťa dosiahlo 2 roky veku, a splňa pritom podmienky nároku na peňažnú pomoc v materstve, určuje sa jej peňažná pomoc v materstve z rovnakej čistej dennej mzdy ako v predchádzajúcej materskej dovolenke; predpokladom pritom je, že k nástupu novej materskej dovolenky došlo pri trvaní zamestnania v tej istej organizácii alebo v ochrannnej lehote po jeho skončení. Peňažná pomoc v materstve sa však aj tejto pracovníčke určí v novej materskej dovolenke podľa § 44, ak o to požiadala a ak v medziobdobí od skončenia predchádzajúcej materskej dovolenky do nástupu novej materskej dovolenky vykonávala prácu aspoň po dobu 25 pracovných dní.“

v odseku 4 sa na konci pripája veta: „Tejto absolventke sa tiež poskytne podpora pri narodení dieťaťa, ak jej nepatrí z iného dôvodu.“

12. V § 49 prvá veta znie:

„Pre zistenie skoršej mzdy platí obdobne ustanovenie prvého oddielu tak, že skutočnosti, ktoré sa zisťujú ku dňu vzniku pracovnej neschopnosti, sa tu zisťujú ku dňu prevedenia na inú prácu v súvislosti s tehotnosťou a materstvom; pritom platia tieto odchýlky:“

písmeno d) znie:

„d) Ak bol pracovníčke pred prevedením na inú prácu v súvislosti s tehotnosťou alebo materstvom už skôr z tohto dôvodu skrátený pracovný úväzok, prípadne ak u nej došlo z tohto dôvodu bez jej zavinenia k zníženiu základnej mzdy, neprihliada sa pri určení skoršej mzdy na dobu po takých zmenách ani na zárobok v nich.“

písmeno f) sa vypúšťa.

13. § 65 znie:

„§ 65

Pri výpočte čistej dennej mzdy sa neprihliada na dobu väzby. Rovnako pri výpočte skoršej a bežnej mzdy na určenie vyrovnávacieho príspevku pre pracovníčku, ktorá je po prepustení z väzby prevedená pre tehotnosť alebo materstvo na inú prácu, sa neprihliada na dobu väzby.“

14. V § 67 sa vypúšťa odsek 2 a označenie odseku 1 tohto paragrafu.

15. § 69 sa vypúšťa.

Čl. II

Ak skutočnosti rozhodujúce pre poskytovanie dávky nastali pred 1. januárom 1976, postupuje sa podľa doteraz platných predpisov.

Čl. III

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. januárom 1976.

Predseda:

Hoffmann v. r.

- 1) Zákon č. 84/1972 Zb. o objavoch, vynálezoch, zlepšovacích návrhoch a priemyselných vzoroch; vyhláška č. 106/1972 Zb. o odmeňovaní objavov, vynálezov, zlepšovacích návrhov a priemyselných vzorov.
- 2) § 21 vyhlášky č. 106/1972 Zb.
- 3) Napr. úprava Ministerstva baníctva č. 8 z 1. 4. 1967 o deputátnom uhlí a dreve v uhoľnom priemysle.
- 4) Napr. úprava Federálneho ministerstva palív a energetiky z 28. 9. 1973 č. 4/73 o mzdových podmienkach pracovníkov banskej záchranej služby.
- 5) § 87 ods. 2 Zákonníka práce.
- 6) § 96 a § 116 Zákonníka práce.
- 7) § 43 až 45 Trestného zákona.
- 8) § 49 a 50 Trestného zákona.
- 9) Zákonník práce a vykonávacie predpisy k nemu. 4. V § 6 odsek 3 znie:
- 10) Zákon č. 88/1968 Zb. o predĺžení materskej dovolenky, o dávkach v materstve a o prídavkoch na deti z nemocenského poistenia.
- 11) Vyhláška č. 74/1970 Zb., ktorou sa upravuje uvoľňovanie, umiestňovanie a hmotné zabezpečenie pracovníkov v súvislosti s vykonávaním racionalizačných a organizačných opatrení.
- 12) § 25 ods. 4 zákona č. 54/1956 Zb. o nemocenskom poistení zamestnancov v znení zákona č. 87/1968 Zb. o zmenách v nemocenskom poistení a v nemocenskej starostlivosti.

